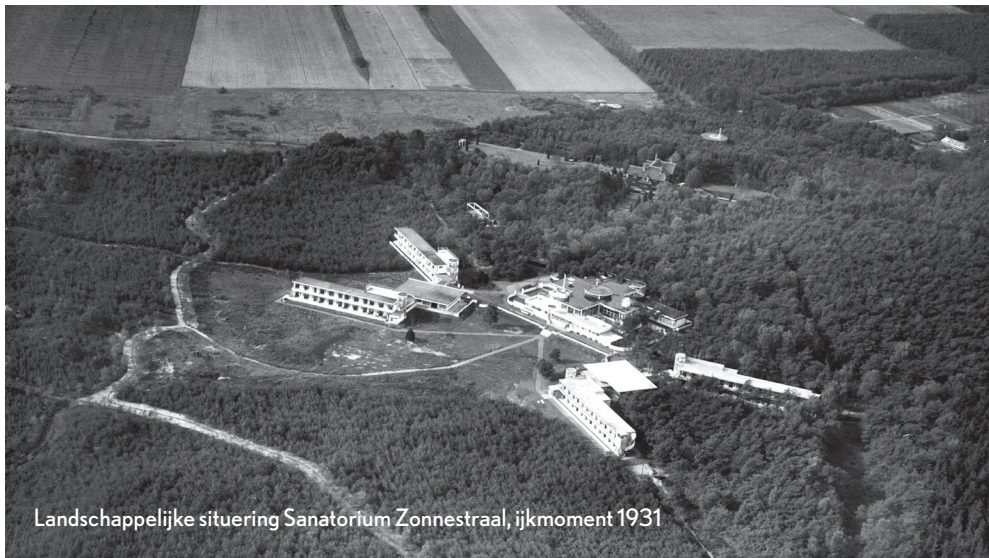

Ruimtelijk Plan Landgoed Zonnestraal op weg naar Unesco Werelderfgoed

Landgoed Zonnestraal, gelegen op de westelijke flank van de Utrechtse heuvelrug dankt zijn bekendheid aan het voormalige Sanatorium Zonnestraal. Tussen 1928 en 1931 bouwde architect Jan Duiker zijn meesterwerk in de stijl van het Nieuwe Bouwen. Voor Duiker waren architectuur en landschap onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het Sanatorium was dan ook bewust gesitueerd op de overgang van bos naar heide. Bos als rugdekking en het zicht op de hei, een zicht op een betere toekomst. Licht, lucht en ruimte smolten samen in de interactie tussen gebouw en landschap. In de loop der jaren is de oorspronkelijke landschappelijke situering omgedraaid. Door natuurlijke successie is de heide in bos veranderd en is het bos als rugdekking gekapt en verrommeld door de bouw van barakken in de jaren '50 als onderdeel van Ziekenhuis Hilversum.

In het Ruimtelijk Plan wordt de oorspronkelijke landschappelijke opzet hersteld door gedeceerd in te grijpen. Een groot aantal bomen ten zuiden van het hoofdgebouw is geveld, heide is opnieuw ingezaaid en in totaal 6000 nieuwe eikjes en grove dennen zijn geplant in de kern van het landgoed. Daarnaast is de enorme verrommeling op het landgoed een halt toegeeroepen. Grote stukken asfalt zijn verwijderd, nieuwe verlichting en bankjes zijn toegevoegd als onderdeel van een nieuwe familie aan landgoedmeubilair. Tenslotte is door de aanleg van nieuwe wandel- en fietspaden het landgoed beter aangesloten op het recreatieve netwerk in de omgeving. Door de toegankelijkheid voor fietsers en wandelaars te vergroten is de betekenis en herkenbaarheid van het landgoed in zijn omgeving aanzienlijk vergroot.

Ruimtelijk Plan in onderdelen

In 2011 is het ensemble van Duiker en het omringende landschap voorgedragen voor plaatsing op de voorlopige lijst Unesco Werelderfgoed. Het herstel van het landschap is aangegrepen om de verschillende tijdslagen die op het landgoed aanwezig zijn herkenbaarder ten opzichte van elkaar te positioneren. Zo zijn de formele, intieme tuinen rondom Villa Pampahoeve uit 1911 hersteld om het contrast met de openheid en de landschappelijke situering van het Sanatorium uit 1931 optimaal voelbaar te maken. Een andere belangrijke ruimtelijke ingreep is het herstel van de oude zandvang/veekering uit 1702. Deze oudste laag op het landgoed is weer zichtbaar gemaakt door bomen te vellen en het zicht op de kop van het Dresselhuys-paviljoen op deze wijze te herstellen, inclusief een nieuwe wandelroute vanaf de Hoorneboegse heide richting het ensemble.

Door de velling van de bomen te combineren met de aanleg van nieuwe wandelroutes en het inzaaien van heide, worden nieuwe verbindingen gemaakt in ruimtelijke, recreatieve én ecologische zin.

Tenslotte is in het Ruimtelijk Plan een nieuwe routing voorzien. De hoofdroute leidt de bezoeker in een doorgaande beweging naar het ensemble van Duiker. Het parkeren, dat tot dusverre verspreid plaatsvond, is geconcentreerd in een aantal parkeerkamers terzijde van de route. De parkeerkamers worden omringd door hulst, lijsterbes en grove den, de van nature voorkomende bosbeplanting. De parkeerplaatsen zelf zijn uitgevoerd in halfverharding passend bij de bosrijke omgeving.

Formele parterres rondom Villa Pampahoeve

Nieuwe situatie parkeren aan einde entree route Landgoed Zonnestraal

Landgoed Zonnestraal Hilversum vogelvlucht oude situatie

Landgoed Zonnestraal Hilversum vogelvlucht nieuwe, herstelde situatie

